

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ 70 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo
Katol. Tiskarna, Kopičar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš-
ne delje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 160.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. julija 1900.

Letnik XXVIII.

Na katoliški shod!

Prijazne izjave, zlasti pa dobro premišljene in temeljite opazke k resolucijam, ki jih dobiva pripravljalni odbor od vseh strani, nam jamčijo, da je ta shod v naših časih živa potreba našega naroda. Tudi stanovska glasila raznih otrok se oglašajo. O razmerju učiteljskega stanu do katoliškega shoda piše »Slovenski učitelj« v zadnji številki:

»Na drugi slovenski katoliški shod! — Sredi meseca septembra se ima sniti v Ljubljani drugi slovenski katoliški shod. Ob koncu 19. stoletja, stoletja verskega indiferentizma in očitnega brezverstva, pričaj ta shod, da Slovenci tudi v sedanjih viharjih časih edino le v načelih katoliške vere iščemo svojo časno in večno srečo, da zvestoba Slovencev do matere katoliške cerkve še ni omajana in da nam bodo njeni nauki in njena načela tudi v bodočnosti merodajni pri delovanju za kulturni razvoj našega naroda. H krati se ima ob tej slovesni priliki ves slovenski narod pokloniti in posvetiti Gospodu Jezusu, svojemu nebeskemu kralju in mu slovesno objubiti vdanost in zvestobo.

To so glavne misli, ki jih razvija poziv pripravljalnega odbora na katoliške Slovence. Brez dvoma bodo navdušene besede našle mogočen odmev v vseh vernih srcih in upati smemo, da bode drugi katoliški shod sijajna manifestacija slovenske katoliške zvestobe.

Naj bi bil pri tem znamenitem slavlju častno zastopan tudi tisti stan, kateremu je izročena važna kulturna naloga vzgoje slovenske mladine, in ki ima sodelovati pri velikem delu krščanske prosvete med Slovenci. Z drugimi stanovi naj se ta dan združi tudi slovensko učiteljstvo, in izjavi s svojo navzočnostjo, da smatra nauke katoliške cerkve za edino pravo podlago svojega vzgojnega delovanja. Šolstvo zavzema na programu vsakega katoliškega shoda od-

lično mesto. S tem izpričujejo katoličani, kar je cerkev skozi vsa stoletja dejansko priznavala, da smatrajo šolo važnim kulturnim činiteljem, od katerega je odvisna bodočnost narodova.

Kolike važnosti je bil za razvoj šolstva pretekli devetnajsti vek! Mnogo se je storilo za narodno prosveto, in nikakor nam ni v mislih napredek šolstva in njega tehniško izpopolnitev utajevati ali zmanjševati. Najmanj si katoliška cerkev želi »teme« in »mračnjava« ali pa želi ljudstvo ohraniti nevedno in »nerazodno«, da ložje gospoduje nad njim. Zgodovina dovolj jasno dokazuje, da je bila ona največja pospeševalnica omike in šolstva. Zato z veseljem pozdravlja vsak napredek na tem polju. — Toda pogled na pretečeno stoletje nas tudi uči, da so se ravno v njem najmočnejše pojavljali oni vplivi, ki hočejo šolo cerkvi popolnoma odtujiti in tako iztrgati njeni materinski skrbi najnežnejši del Kristove črede — mladino. Nasprotni temu prizadevanju mora slovenski katoliški shod iz nova slovesno proglasiti nepreklicljivo in neizbrisljivo pravico svete cerkve do šole in krščanske vzgoje mladine.

Izjave cerkvenih zborov, papežev in škofov dovolj jasno pričajo, da je cerkev vedno in povsod to pravico zahtevala. Kjer pa je državna oblast te pravice kruto kršila in vpeljala brezversko šolo, nastopila je cerkev pot samopomoči. Vstanavljala svoje lastne šole in tako z velikimi žrtvami izvrševala od Boga ji izročeno poslanstvo. Gledé na Avstrijo je nedavno princ Liechtenstein dobro rekel: imamo katoličani dovolj poguma in zavesti, da postavnim potom zahtevamo tako krščansko šolo, kakor je krščansko naše verno ljudstvo, ki jo vzdržuje s svojimi žulji.

Druga važna točka šolskega vprašanja, ki se bode na katoliškem shodu obravnavala, je krščanska organizacija učiteljstva. Mišljenje učiteljstva je za šolo v nekem oziru še važnejše nego zakon, ki je le na papirju. Od osebe vzgojiteljeve je namreč v

prvi vrsti odvisen dober ali slab vpliv na mladino. Krščanski stariši, ki izročajo svoje otroke učiteljem v vzgojo, morajo imeti neko jamstvo, da se bode ta vzgoja nadaljevala v istem smislu, kakor jo je pričela domača hiša, da se ne bodo zatle one nežne kali, ki so bile od očeta ali matere zasejane v nežno otroško srce. In to jamstvo morajo iskati zlasti pri osebi vzgojiteljevi, njegovem prepričanju in značaju. Zato je učiteljsko gibanje, oziroma načela, ki se v tem gibanju kažejo, velike važnosti za značaj našega šolstva. Tudi v okviru sedaj veljavnih ljudsko-šolskih postav vtegne dobromisleče učiteljstvo mnogo pripomoči, da je vzgoja mladine res krščanska, dočim liberalno ali soc. dem. učiteljstvo lahko zlorablja svoj vpliv, da vniči ono »versko-nravno vzgojo«, katero nam zajamčuje šolski zakon.

Katoliški shod se bode moral ozirati na sedanje protiversko in cerkvi sovražno gibanje med učiteljstvom, naj se že imenuje liberalno ali jungovsko in je v imenu slovenskega krščanskega ljudstva obsoditi.

H krati pa upamo, da bode shod povspešil že davno potrebno in zaželeno krščansko organizacijo. Ravno zato je potrebno, da se kolikor mogoče mnogo učiteljev in učiteljic shoda vdeleži in ondi navzame svetega navdušenja za svoje ideale in nevstranženosti v boju za nje!

Ker bode kat. shod vseslovenski shod, ne bode mogel prezreti velikih krivic, ki se godé pri šolstvu obmejnim Slovincem. Saj že zdrava pedagoška in didaktična načela zahtevajo, da se otrok poučuj najprej v materinščini, kar velevalo tudi državni osnovni in šolski zakoni. Zato mora slovenski katoliški shod povzdigniti svoj glas in obsoditi za Slovence neznosne šolske razmere na Koroškem, Štajerskem in drugod, kjer se deca z sistematičnim ponemčevanjem izneverja svojemu narodu.

To so nekatere točke šolskega vprašanja, ki se bodo v Ljubljani na kat. shodu pretresovale. Morda o kateri izmed njih še kaj

več izpregovorimo. Toda že iz ravnokar povedanega je jasno, kako važno bode to zborovanje tudi za učiteljstvo. Zato naj bi poziv pripravljalnega odbora tudi pri njem našel radosten odmev!

»Dol. novice«, ki doslovno objavljajo oklic pripravljalnega odbora, pišejo sledeče o drugem slovenskem katoliškem shodu:

»Danes prinašamo oklic za drugi katoliški shod. Vabilne besede pripravljalnega odbora so same po sebi jasne dovolj. Vendar hočemo še nekoliko dodati.

Naša vera je edino prava, je najpopolnejša vera, ker jo je razodel sam božji sin; popolnejša, boljša vera je nemogoča. Zato pa je tudi pripravna za vse narode, za vse čase, za vse razmere. Vendar pa je treba, da se verske resnice obračajo na človeška opravila, njegove razmere, iznajdbe, časovne misli itd. Ravno današnji čas pa je prinesel toliko novih razmer, zlasti še v slovenskem narodu, ki je od nekdanj eminentno katolišk, mnoge nove misli, menitve, stremjenja, da je gotovo potrebno, da se o njih pogovorimo z verskega stališča.

Zato pravimo: »Dolenjci, na katoliški shod v Ljubljano,« ki se bode obhajal brž po Mali maši! In zakaj ne bi šli? Zakaj bi se temu shodu ustavljali? Ali nismo katoličani? Ali niso naši predniki prelevili svojo srčno kri v boju za vero zoper krutega Turka? Ali niste, ljubi Dolenjci, po veliki večini tudi Vi pripravljeni raje dati življenje svoje, nego zatajiti svojo vero? Dandanes se vse shaja in posvetuje — delavci, visokošolci, zdravniki, advokati, notarji — brezverci; mi katoličani pa bi tega ne smeli? Kar je drugim prav, za nas ne more biti napačno; kar je drugim koristno, nam ne bode škodovalo.

Naši sovražniki, zlasti liberalni Nemci, se tresejo pred tem shodom. Gotovo je to najboljšše znamenje, da je za našo slovensko reč od njega pričakovati najboljšega uspeha.

Ako bi toraj kdo zabavljajal ter Vas odvracal od katoliškega shoda, ne verjemite mu. Če komu ni več mar za sveto vero, je

LISTEK.

Svetnik.

Francoski spisal Paul Bourget. — Prestavil — a — (Dalje.)

»Tega ne bi mislil«, je odgovoril, »jaz sem tudi malo proučil numismatiko; glejte, saj je čisto nepoškodovan, skoro nov...«

»Dragi oče, tukajle imate zaklad«, sem rekel don Griffiju, ki na videz ni smatral mojih besedi resnih, in mu razkladal razloge, da bi ga prepričal o ceni tega novca in pa o odločilni besedi mojega tovariša.

»To mi je že pravil don Pij«, je izpremenil nekoliko glas. »Našel je te novce v različnih krajih pri izkopavanju... Ko je uari don Pij, so bili za nas žalostni časi; ravno takrat so nas pregnali, zato nisem utegnil, da bi dal zbirko pregledati profesorju Marchettiju, ki ga lahko vidite v Pisi. Pozneje sem nato pozabil, in brez kralja Gondofora se ne bi nikdar nanje spomnil... Ko sem pred kratkim premetaval stare knjige, sem se spomnil, da sem videl v rokah don Pia tudi dvojce nenavadno izvanrednih uhanov. Iščem po kovčegu, najdem in zdaj Vama o tem pripovedujem.«

»Tristo medvedov«, je pristavil in si zadovoljno mencial roke, »prav rad bi videl, da

bi bilo res. Zraven stražniškega stolpa je terasa, ki je skoro popolnoma zapuščena, a vlada mi neče dati denarja; s štirimi tisoči frankov bi se dosegel namen; toda štiri tisoč frankov!...« In neverjetno je zmajal z glavo in pokazal na kovčeg.

»Moj Bog«, sem vzkliknil, »na Vašem mestu bi jaz brez odlašanja povprašal profesorja, ki ste ga omenili; tukajle vidim tudi en anneus Domicijana, ki ima na hrbtni strani svetišče in ki je mislim, tudi prav redek...«

»Rarissime«, je rekel Filip, ki je prav natanko opazoval denar, »in Did Julij tudi jako redek, in pa Didija Klara... To so res krasni vzorci. Najbrže je kak kmet prav slučajno našel blizu Voltere zaklad kake razkropljene legije na begu in ga prodal don Piju...«

»Če je res«, je rekel duhovnik in si znova mencial roke, »imam en dokaz več, da je dragi kardinal z vso pravico ponavljal: Dio non manda mai bocca, che non mandi cibo.¹⁾ Koliko sem molil za to teraso! Tam bi uživali solnčno gorkoto bolni bratje, kadar bi se zdravili. Pisal bom Marchettiju, naj me kakor hitro mogoče obišče. Ah, to je eden mojih prijateljev in kako mu ugaja Monte-

¹⁾ Bog ne pošlje nikdar ust, da ne bi poslal tudi kruha.

Chiaro...! Jutri zjutraj se bom pri sveti maši zahvalil Bogu in se tudi Vaju spomnil... Pozabil sem povedati Ludoviku, naj bo ob šestih pripravljen, da mi bo stregel, ob sedmih imam obiske...«

»Veste kaj«, sem rekel malo pozneje Filipu, predno sem mu voščil lahko noč, zdaj razumem, zakaj seva z nekaterih razmer tako jasno žar previdnosti, kadar smo priča takim-le dogodkom... Ubogi menih rabi denar za samostan, zato prosi Boga z vseh moči, in dva ptujca mu povesta, da ima denar sam v roki...«

»To je nespamet slučaj«, je rekel Filip in skomizgnil z rameni; ali ste že kdaj slišali, da je našel tako svoto mlad, nadarjen mož, kateremu je manjkalo edino nekaj denarja, da bi mogel pokazati svojo nadarjenost? Ali je že kdaj zadel velik pisatelj kak vinar v loteriji. V rojstnem kraju sem poznal bogate a neumne meščane, ki so zadel pri žrebanju na srečke in dobili do dvesto tisoč frankov. Moj bratranec mi je nekdaj prepustil eno teh srečk, ki sem jo pa srečno prodal. V desetih letih, bodete mislili, je bila samo izžrebana enkrat! Niti toliko, da bi mi prinesla šest tisoč frankov, dva tisoč, tisoč... In glejte, ta menih bo imel šest tisoč frankov, morda še več, in jih bo porabil — za kaj? Za popravo terase za menihe, ki se ne bodo nikdar vrnili...

Chamfort je rekel, da je svet delo satana, ki je znorel.

Ker nisem imel vzroka jeziti se, saj je bila končno njegova tožba le opravičena, sem hlinil nevoljo, kakor bi govoril bolnemu otroku, ter rekel: »Pojdite spat in privoščite še meni počitek.«

Veter se je dvignil — otožen, jesenski veter, ki je pihal sladko in tožeče okrog samostana. — Čutil sem težkočo izvesti načrt in zaspati v malo trdi postelji starih opatov. Slišal sem Filipa sprehajati se po sobi gori in doli in vprašal sem se, ali ga ni morda kljub preveč pretirani in zato umetni ironiji vznemiril lep vzgled tako požrtvovalnega, tako bogoslužnega življenja, ki ga je nama dal redovnik. Prisle so mu v spomin besede svečenikove, kako jasno so nekateri dogodki znaki božje previdnosti. Ali je mogoče globoko in čisto razmišljati lastno usodo in usodo drugih, da se ne bi usililo ono skrivnostno naziranje, da nas v resnici nadzoruje neko bitje, ki nas vodi, včasih po zelo stranskih potih do neznanega cilja? Zlasti pa razodeva v kaznovanju pregreh to skrivnostno bitje svojo prisotnost, priznava od moralistov vseh časov, od grških pesnikov, ki so oboževali občno, skrivno povračevalko Nemezo, pa do Shakespeara in Balzaca, mojstrov moderne umetnosti.

(Dalje prih.)

to njegova reč, ali nas naj pusti pri miru, da gremo poslušat svetne in duhovne gos-pode, da se navdušimo vnovič za tisto sveto resnico, ki nas edino more zveličati.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. julija.

Dogovori v Lšlu. V petek zvečer je došel ministerski predsednik Koerber v Lšl in bil v soboto že dvakrat v avdijenci pri cesarju. Pl. Koerber je nameraval prvotno ostati v Lšlu le do torka, a že sedaj poro-čajo, da se je radi važnih razgovorov ta rok podaljšal do četrta. Tudi naučni mi-nister Hartel je že došel z Dunaja. Govori se, da jima sledijo še drugi na Dunaju biva-joči ministri in ogerski ministerski pred-sednik Szell. Prisotnost ministrov v Lšlu daje kajpada povod najraznovrstnejim kombina-cijam, gotovo je pa le to, da je ministerski predsednik stavil predloge glede sestanka državnega zbora k mirnemu, rednemu delu.

Preobrat v notranji politiki. Pod naslovom »Preobrat« piše »Linz. Volksblatt«: Z Dunaja se nam poroča, da so se obrnili Čehi do članov parlamentarne komisije ne-kdanje desnice z vprašanjem: Pod kakimi pogoji bi bila mogoča obnovitev desnice? Način sestave tega vprašanja in pa naslovi, na katere se je doposlalo, so dokaz, da se dotični češki krogi resno pečajo s to zadevo. Mi najiskreneje pozdravljamo ta pojav in sicer ne samo radi tega, ker je mogoče, da se obnovi desnica, marveč ker bi postala ne-potrebna vsa druga sredstva. Vzrokov za spremembo češke taktike nam ni treba pre-iskavati. Glavna stvar, ki so jo Čehi hoteli dokazati, je že dognana, da je namreč ne-mogoče vladati proti Čehom. Ob-strukcija je postala nepotrebna, z levičarji se sedaj nihče več ne meni, kar je pač naj-bolje. Vse naj se spravi zopet v prejšnji tir in obnovi stara desnica. Glavna zasluga, da je to vprašanje sploh moglo priti na dnevni red, pa pripada poslancu dr. Ebenhochu, ki je, ne oziraje se na razne napade, odločno nastopil za obnovitev stare desnice. — Tako piše glasilo katoliške ljudske stranke, ki bi tej vesti gotovo ne bilo pridejalo obširnega komentara, ko bi dvomilo nad nje resnič-nostjo. In vendar je posl. Stransky nekemu židovskemu žurnalistu izjavil, da na tej vesti ni trohice resnice. Kdo je pač lagal?

900letna slavnost na Ogerskem vznemirja židovsko-liberalne kroge tem bolj, čim bližje je določeni dan slavlja ogerskih katolikov. Oficijelni krogi so najprej zavr-nili dotično povabilo z opazko, da ima vsa pri-reditev strankarsko-političen značaj. Ko so pa sedaj uvideli, da ta fraza ne bo vlekla, se je izdal drug komunikej: Državna vlada izjavlja v smislu ministerskega sklepa, da je slavnost 900letnega jubileja cerkvenega zna-čaja, katere se država kot taka ne more (i) udeležiti. — Potem pa pristavljajo mažarski oficijozji, da vlada sploh ni prejela izrečnega povabila za sodelovanje, marveč je povab-ljena samo v toliko, kakor vsi drugi poda-niki Mažarske. Prav dobro odgovarja na to »Pressb. Tagblatt«: Ali je v letu 1896 po-vodom 1000letne slavnosti obstoja mažar-skega kraljestva episkopat čakal na oficijelno povabilo od strani države? Ne, iz lastnega nagiba so papež Leon XIII., škofje in vse ogersko katoličanstvo udeležili se teh slav-nostij, ter je sploh vse, kar je bilo res si-jajnega in patrijotičkega, izšlo iz katoliških vrst. — Sami mažarski listi naglašajo, da je vlada samo radi tega tako pohitela z izjavo, da bi onemogočila vsako nadaljno povabilo, ker noče, da bi kak državni funkcionar za-stopal brezversko-framasonsko vlado.

Francija je rešena! Do tega zaključka so prišli židovsko liberalni časnikarji v svojih poročilih o slavnosti narodnega praznika minulo soboto. Slavnost, pravijo, je pokazala, da še živi čista republikanska ideja v Francozih, posebno v Parižanih, da je »staatsstreich« neizmerno otežkočen in da je stolec predsednika Loubeta in njegove vlade utrjen bolj, kot kedaj poprej. Saj se je samo jedenkrat zaklicalo: »Proč z Lou-betom!«, a je bila dotična oseba takoj are-tovana. Mir se ni nikjer kalil, le naciona-listični odbornik pariškega mesta Dubuc je dobil nekaj batin. Vse se je izvršilo v naj-lepšem redu. — Toda kdor bi iz tega sklepal na občno priljubljenost sedanje francoske

vlade, bi ne poznal dejanskih razmer v Franciji. Mir se res ni kalil, saj se tudi skoro ni mogel. Na mestu je bilo skoro samo vojaštvo, potem pa taki elementi iz-mej pariških krogov, ki gredo z vlado čez drn in strn. O kakem ljudskem izrazu sim-patij za vlado tu ne more b. ti govora, ker ljudstva sploh ni bilo poleg.

O interesih katoliške cerkve na Kitajskem piše v svojem nedeljskem listu dunajski »Vaterland«: V sedanjih kitajskih homatijah je poleg materialnih koristij v nevarnosti pred vsem celokupni zunanji ob-stoj katoliške vere. Kaj to pomeni, je raz-vidno iz naslednjega: Prava Kina šteje 34 apostolskih vikariatov ali provizoričnih škofij, v katerih delujejo večinoma redovniki, v ostalih delih Kine štiri. V letu 1898 so šteli ti vikarijati 626 448 odraslih katoličanov brez otrok in katehumenov, 7765 misijon-skih postaj, 3910 cerkva in kapel, 56 alu-matov in deških semenišč z 979 gojenci, 91 višjih učnih zavodov, 71 višjih učnih zavo-dov za deklice, 3003 elementarnih šol, 231 najdenišnic in sirotišnic, blizu 140 bolnic in enakih zavodov, 760 evropskih in 409 do-mačih duhovnikov. Vse te cveteče naprave katoliške cerkve so v skrajni nevarnosti, ako se kmalu ne obrne na bolje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. julija.

Cesarja Fran Josipa gimnazija v Kranju. Tukaj smo sklenili šolsko leto dne 14. julija z božjo službo. Letošnje izvestje c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije za leto 1897/98 — 1899/1900 obsega celih 109 strani. V prvem delu so natisnjeni naslovi knjig v gimnazijski učiteljski knjižnici, v drugem šolska naznanila, obširno poročilo o postanku nove gimnazije, o cesarski slav-nosti 2. decembra 1898 z lepim slovenskim govorom, katerega je imel takrat do mla-dine gospod profesor dr. J. Žmave, itd. — Na strani 84. v 9. vrsti od spodaj se je vr-nila neprijetna tiskovna pomota. Zbirka za šolsko kapelo ni znašala 4000, ampak 24.000 K. — Poučevalo je letos v 12 raz-redih — od 1. do 5. so bile vsoprednice — 17 učiteljev. — Učencev je bilo ob sklepu 437 javnih in 4 privatisti. Odliko jih je do-bilo 65, prvi red 264, drugi 55, tretji 8, 49 jih bo ponavljalo izpit. Izmed vseh jih je izdelalo 746 odstotkov, padlo pa 14,2 odst. S prihodnjim šolskim letom bo gimnazija celotna, ker se bo otvoril še 8. razred.

Osebnosti. Č. g. Matija Preles-nik, bivši vikarij v Novem mestu, je na-pravil zadnji strogi izpit in bo tekoči teden povišan v doktorja sv. pisma. — G. Miroslav Plohl, sin profesorja g. Fr. Plohla v Go-rici, je imenovan pomorskim kadetom. — Dež. odbor kranjski je namestu obolelega ces. svetnika Murnika poslal v dež. šolski svet dr. Ivana Tavčarja. Isti dež. odbor je imenoval kontrolorja g. Fr. Trtnika deželnim blagajnikom, kontrolor je pa postal g. Zvonimir Zor, knjigovodstveni oficijal in nadzornik deželne samostojne naklade. — G. dr. Ivan Zuccon, prvi podpredsednik »Del. podpornega društva« v Trstu, je za-pustil Trst ter se je preselil v svoj rojstni kraj v Istro. — Trgovinski minister baron Call si je v Trstu ogledal svobodno luko, javna skladišča in Lloydov arsenal. — Naš rojak gosp. Ivan Juvan, gojenec zavoda »Germanicum Hungaricum« v Rimu je po-stal 11. t. m. doktor modroslovja. Čestitamo! — Provizorični profesor na mornarski aka-demiji dr. Ludvik Böhm je postal stalni profesor v osmem činovnem razredu. — Topilniški mojster v Idriji je postal Franc Častek. — Umrl je na Dunaju Karol Plachki pl. Pruchenheim, dvorni svetnik in finančni ravnatelj v pokoju. Predno je šel v pokoj, vodil je tukajšnji finančni urad.

Nadvojvoda v Pokluki. V soboto je obiskal nadvojvoda Peter Ferdinand v družbi majorja Fladunga Pokluko na Go-renjskem.

25letnica ljubljanskega veteran-skega društva. Lepa patrijotična slavnost se je vršila včeraj v Ljubljani. Čestiti možje veteranci so proslavili 25letnico tukajšnjega veteranskega društva. Ni bila šumna slav-nost. Bila je slavnost resnih mož, slavnost, pri kateri se ni mogel nihče iznebiti globo-kega vtisa že samo pri pogledu na dolge

vrste krepkih, cesarju zvestih mož. Slavnost ni imela posebnih priprav. Skoro smo ob-žalovali, da so se vse priprave izvršile te-kom jednega tedna in da so se na ta način mogla udeležiti samo bližnja veteranska dru-štva. V častnem številu so prihiteli k slav-nosti idrijski veteranci — nad 20 mož z za-stavo — dalje so prišla veteranska odposlan-stva iz Domžal z zastavo in Kamnika. Čla-nov ljubljanskega veteranskega društva smo pri slavnosti našli nad 183. Z vojaško godbo na čelu (katera se je slovenskim ve-terancem dovolila še le potom pritožbe na ministerstvo!), prikorakali so veteranci ob 1/9. uri zjutraj k maši v cerkev sv. Jakoba. Sveto mašo je daroval društveni častni član kanonik stolni dekan č. g. Zamejic. Svete maše se je udeležil tudi deželni predsednik, deputacija častnikov s poveljnikom pl. Zim-burgom, od strani magistrata pa tajnik Lah in Semen. Podžupana, ki bi moral ob tako važni patrijotični slavnosti nadomeščati žu-pana, smo pogrešali. Po sveti maši so ve-teranci vzorno defilirali, na kar je deželni predsednik poveljniku g. Mihaliču izrekel priznalne besede. Gospod Mihalič, ki 25 let vodi veteranske čete, bi o tej priliki zaslužil kako drugo odlikovanje. Z odlikovanjem po-veljnika bi bilo odlikovano tudi društvo. Po sveti maši so veteranci odkorakali pred svoje društvene prostore »pri belem volku«. Tu je pozdravil goste poveljnik g. Mihalič, opi-sal pomen slavnosti ter zaklical »Slava!« ce-sarju. Navdušeno so se veteranci odzvali njegovemu klicu. Gospod Smole se je spo-minjal zaslug gospoda Mihaliča, ki četrto sto-letja nadeljuje veterancem, ter mu zaklical »Živio!« Popoludne se je vršil koncert na okrašenem Koslerjevem vrtu ob obilni ude-ležbi ljubljanskega občinstva in ob navzoč-nosti samo — treh častnikov. Veteranci, ki so za cesarja lili kri in bili vedno priprav-ljeni žrtvovati za obstoj Avstrije življenje, bi zaslužili pač več obzirnosti pri svoji veselici od strani častniškega zbora. Mladi gospodje častniki naj bi se o tako važni patrijotični slavnosti ne izognili družbe hrabrih vojakov. Pevsko društvo »Ljubljana« je dobro skr-belo za pevski del slavnosti, vojaška godba pa tudi ni štedila s slovenskimi skladbami, ki so razvemale srca starih vojakov. Go-spod Mihalič je tudi tu nazdravil cesarju, povdarjajoč sosebno slovensko zvestobo Nje-govemu Veličanstvu, zvestobo, katero je tako lepo opel pesnik: »Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovincu ne gane.« Občinstvo je stoji, odkritimi glavami poslušalo lepe be-sede in cesarsko pesem, katero je zasvirala godba. Z istim navdušenjem je bila sprejeta napitnica zmagoslavni avstrijski armadi. Zve-čer je zažarel v ospredju vrta velik trans-parent s cesarjevo podobo, brezštevilno ra-ket je švignilo v zrak in prekrasen ume-talni ogenj je razsvetlil vrt. Dolgo časa so ostali veteranci še skupaj, pripovedujoč si o vojaških svojih letih. Čujemo, da letos pri-redi tudi domžalsko veteransko društvo slav-nost v proslavo 25letnice blagoslovljenja svoje zastave. Naj bi bila takrat ta patrijotična slavnost istotako prirska, kakoršna je bila včerajšnja.

Matura na ljubljanski gimnaziji je izpala izvanredno povoljno. Iz a) oddelka se jih je oglasilo k maturi 36 rednih in 6 izrednih učencev. Izmed teh so dva (izredna) zavrgli, 4 so napravili matura z odliko, 26 s povoljnim vspehom, 8 jih bode ponavljalo iz jednega predmeta čez dva me-seca, dva sta padla za celo leto. — V b) oddelku je bilo 33 rednih in 3 izredni, 6 je bilo odličnih, 26 z dobrim vspehom, 4 so padli za dva meseca. Sploh izmed osmo-šolcev bodo morali 4 napraviti jeseni še se-mestralni ponavl. izpit iz jednega predmeta, potem se bodo poskušali še z maturo. Od-ličnjaki so bili pri maturi sledeči Slovenci: Karol Cepuder, Stepko Podboj, Ign. Rutar, Henrik Steska, Ant. Sušnik, Vinko Sarabon, Žiga Vodusek, Ant. Znidaršič; poleg teh tudi 2 Nemca. — Z ozirom na lansko leto so letošnji zrelostni izpiti prav ugodno iz-padli. Matura se je končala v soboto zvečer.

Ljubljanski občinski svet ima na dnevnem redu jutrišnje seje naslednje točke: Personalnega in pravnega odseka poročilo: o pokritji primanjkljaja stavbnih in popra-vilnih stroškov pri cerkvi sv. Jakoba; o iz-volitvi novega odbora »Prostovoljnega gasil-nega društva«; o dopisu deželnega stolnega

mesta Lvov radi odškodovanja za poslovanje v prenešenem delokrogu. Stavbnega odseka poročilo: o preuredbi Stare poti v Vodmatu in napravi kolodvora za mestno električno železnico; o uredbi električne železnice v Prešernovih ulicah; o uravnavi nivala v Prešernovih ulicah; o uredbi električne želez-nice na voglu Sv. Petra ceste ob vrtu on-dotnega župnišča, o napravi novih streh na nekaterih poslopih topničarske vojašnice. Direktorija mestnega vodovoda: o prošnji za znižanje vodne cene pri novi vojaški bolnici; o prošnji hišnih posestnikov in najemnikov stanovanj v Ulicah na grad za napravo vod-njaka. Personalnega in pravnega odseka: o podelitvi službe knjigovodskega asistenta pri mestnej elektrarni; o podelitvi službe mest-nega blagajnika. Stavbnega odseka poročilo o nagradi za stavbno vodstvo pri mestni kopeli.

Abiturijentska slavnost, katero so priredili abiturijenti in abiturijentije c. kr. učiteljska v Ljubljani skupno z nekaterimi hrvatskimi učiteljskimi, se je vršila v so-boto dne 14. julija. Pri koncertu so poka-zali gojenci našega učiteljskega, da se goji na zavodu glasba z veliko vmeno in najboljšim vspehom. Diviti smo se morali res izvrst-nemu izvajanju mešanega zbora pri Sattner-jevi »Naši pesmi« in Dvořakovi »Himni če-škega kmetstva«. Število pevcev in pevk ni bilo sicer ravno ogromno, a vendar je bil nastop tako krepak in v vsakem oziru tako izboren, da bi boljšega ne mogel nihče pri-čakovati. Pri koncertu je sodeloval tudi učitelj gospod Rudolf Vrabl; pel je bariton-solo v Vilharjevem »Slovesu« in Schubertovem »Popotniku«; malokje čujemo tako mogočen in krepak, a ob jednem tako bla-godoneč in prikupljiv glas, kakoršnega je pred nami razvijal gospod Vrabl. Burna po-hvala in dolgotrajno ploskanje je kazalo, da občinstvo ve ceniti izbornega pevca. — Pre-cizno se je izvajala predigra iz Wagnerjeve opere »Lohengrin«, četveročno za klavirja. Svojo izvanredno spretnost je pokazala zlasti gdč. abit. Lapa jne. Prav ljubko sta zapeli duet »Sporočilo« gdč. Bilina in gdč. La-pajne. — Koncert je bil v vseh svojih točkah res prav izboren. Le prolog je pre-daval neki abiturijent precej klaverno. Ob-činstva je bilo glede na poletno vročino in nepripraven čas dovolj. Poleg drugih je pri-šel tudi eksc. baron Hein.

Štirirazredna deška ljudska šola v Rudolfovem je imela koncem šolskega leta 187 učencev, od katerih je bilo za višji razred vrlo sposobnih 42, sposobnih 92, ne-sposobnih 53. Šolsko leto 1900 — 1901 se prične 18. septembra.

Štirirazredna deška ljudska šola v Kranju je imela koncem šolskega leta 167 učencev. Sposobnih za višji razred je bilo 119 učencev, nesposobnih 46, neizpra-šana sta ostala dva. Prihodnje šolsko leto se prične 19. septembra.

Ljudska šola v Metliki z obrtni nadaljevalno šolo je zaključila šolsko let 13. julija. Na štirirazrednici so poleg nad učitelja in obeh katehetov poučevale še štir učne moči. Sklepom leta je bilo v šoli 30 otrok, in sicer 178 učencev in 127 učenl. Od teh je bilo 200 sposobnih, 102 nespo-sobna, trije neizprašani. — V ponavljalni šoli je bilo 28 učencev in 57 učenk. — Obrtno nadaljevalno šolo je pohajalo v treh razredih 63 učencev, mej temi 27 čevljarjev, 11 mizarjev.

† **Ivan Nep. Bartel.** V Šmartnem pri Litiji je umrl danes zjutraj okoli 5. ure g. nadučitelj Ivan Nep. Bartel po dolgotrajni boleznii previden s sv. zakramenti ves udan v voljo Božjo. Z Bartelom je zamrl jeden najprirednejših in najdelavnejših učiteljev na Kranjskem. V Šmartnem je služboval 16 let, prej nekaj let v Grahovem. V šoli je bil neutrudljiv. Koliko je pa sicer storil kot ob-činski tajnik in zlasti kot organist v 16 letih! Priznati se mora, da ima za povzdigo cerkvenega petja v Šmartnem prav posebne za-sluge. Pevsko društvo »Zvon« in tamburaško društvo pa sta pričli, kako je negoval tudi svetno petje in glasbo sploh: pred vsakim občinstvom sta lahko nastopila in to z vso sigurnostjo. Tudi šolske otroke je tako izuril v petju, da so pri slovesnih mašah sami na-stopali. Pokojnik je bil izvrsten komponist, njegove skladbe so že dobro znane po slo-venski zemlji. Ravno sedaj jih je mislil iz-

dati, pa smrt mu je pretrgala nit življenja, ko je izpolnil komaj 40 leto. Bil je splošno zelo priljubljen. Naj počiva v miru. Pogreb bo v sredo ob 9. uri dopoldne.

Zrelostni izpiti na ljubljanskem o. kr. moškem in ženskem učiteljskišču.

Na moškem učiteljskišču se je oglasilo 23 javnih gojencev in 2 eksternista. Med izpitom sta odstopila 2 (1 javni gojenec in 1 eksternist.) Izmed ostalih 23 jih je napravilo izpit s slovenskim in nemškim učnim jezikom 17, 3 smejo ponavljati izpit jeseni, 3 so pa reprobirani na eno leto. Z dobrim uspehom so prebili izpit: Arnšek Rudolf iz Vidma na Štajerskem, Bučar Alojzij iz Spodnjih Dul pri Krškem, Gorup Josip z Unca, Jakše Ivan iz Kandije pri Novem mestu, Keržič Franc iz Rudolfovega pri Cerknici, Kreutzer Josip iz Ljubljane, Križman Emil iz Postojne, Lukežič Pavel iz Ljubljane, Magerl Ivan iz Trsta, Pavlovič Ivan iz Bušče vasi pri Kostanjevici, Petrič Franc iz Podgorice pri Dobropoljah, Pirkovič Alojzij iz Ljubljane, Pirnat Ivan iz Velikih Poljan, Podbregar Josip iz Velikih Blok, Slemenšek Mihael iz Dramelj na Štajerskem, Štrukelj Ivan iz Štrukljeve vasi pri Cerknici in Žebre Friderik iz Brežic na Štajerskem. — Na ženskem učiteljskišču se je oglasilo za zrelostni izpit 52 gojenk (44 javnih in 8 eksternistinj.) Med izpitom je odstopila 1 gojenka, 1 pa radi bolezni ni mogla nadaljevati izpita. Izmed ostalih 50 jih je prebilo izpit z odliko 6, z dobrim uspehom 34, z nezadostnim 3, 7 jih pa sme ponavljati izpit čez dva meseca. — Izpit so prebile: Bilina Franciška iz Ljubljane, Bole Marija iz Lazov (z odliko), Bradaška Ernestina iz Ljubljane, Bukovitz Marija iz Radovljice, Burgarell Marija iz Ljubljane, Burlik Karolina iz Idrije, Dekleva Leopoldina iz Postojne (z odliko), Detela Marija iz Dunajskega Novega mesta (z odliko), Drenik Marija iz Ljubljane, Fabijan Ana iz Turjaka, Fermantin Franciška iz Ljubljane, Franke Darinka iz Kranja, Gomišek Karolina iz Vidma na Štajerskem, Gregorin Mirka iz Litije, Harbich Ana iz Ljubljane, Hočevnar Marija iz Velikih Lašč, Lapajne iz Idrije (z odliko), Lapajne Evgenija iz Dunajskega Novega mesta, Lapajne Svetka iz Krškega, Levec Vida iz Ljubljane (z odliko), Logar Ana iz Reteč pri Škofji Loki, Luschin Marijana iz Ljubljane, Miklavc Pavla iz Moravč, Prešern Ivana iz Ljubljane, Prevc Amalija iz Kranja, Primožič Marija iz Bistre, Prosenc Milica iz Postojne, Schmalz Aleksija iz Trsta, Schweigler Marija iz Ljubljane, Simončič Marija iz Ljubljane, Šircelj Marija iz Trnovega pri Il. Bistrici, Šorn Vida iz Zagreba, Tauzes Julija iz Idrije, Tomec Marija iz Ljubljane (z odliko), Vajdič Albertina iz Ljubljane, Fabiani Adela iz Celja, vse s slovenskim in nemškim učnim jezikom; Gressel pl. Baraga Mara iz Ljubljane, Grundner Sofija iz Kočevja, Pleničar Ivana iz Zaloga in Schlaipach osipina iz Ljubljane z nemškim učnim jezikom.

Delavsko stavbinsko društvo v Zagorju je dovršilo svoje delo pri prvi hiši do vrha. Raz stavbe ponosno plapolata slovenska trobojnica v jezo nasprotnikov in obrekovalcev.

Glavna skupščina družbe sv. Cila in Metoda bo tekom prihodnjega neseca v Radovljici.

Mariborski občinski zastop bode lobil od štajarske dež. hranilnice v Gradcu 1 milijona kron.

Nemška omika celovška. Iz Celovca, dne 15. jul. Res je, v Celovcu — apredujemo! Najbolj pa »nadebudna« tuja mladina. Evo dokaz! Duhovnik malo ne bo mogel več mirno hoditi po celovških ulicah. Mladež tukajšnjih šol, po največkrat okinčana s plavicami, se rada aletava v duhovnike. Veleučnega in mnogoaslužnega g. prof. dr. C-a so oni dan drzno apadli trije dijaki s sramotnimi klici. Ko je R. šel od mase, ga je dijak-realčan podravil z glasnim »Pfui«-klicem ter je pljunil redenj. Dan pozneje so slično storili trije rugi pobalini. In take stvari se dogajajo aznim gospodom. — To so torej pojavi no-ejše celovške »omike«. Mladež »napreduje« — podivjanosti. Od kod to? Razni so

uzroki. Med mladino so razširjeni nemško-nacionalni listi, zlasti »Scherer« in »Ost-deutsche Rundschau«, v katerih je vse polno napadov na cerkev in njene služabnike! V družbah, kjer se shajajo dijaki, v družinah tudi, se napajajo z onim sovražnim duhom. Kaj čuda, da mlada fakinaža izvaja posle dice in tudi na zunaj kaže svoj »duh«. — Mnogo so krivi tudi vzgojitelji mladine! Suplent dr. H. Angerer je še vedno duša nemškonacionalnega gibanja med mladino ter ima glavno besedo pri »Südwestliche«, družstvu, katerega namen je, mladino pridobiti za Schönerer-Wolfovo prusovsko, protivstojno gibanje! Suplent Preisseker poučuje v šoli, demonstrativno okinčan s plavicami. (Mimogredé rečeno: Kaj bi bilo, ko bi kak slovenski profesor storil kaj enakega?! To bi Vam bilo disciplinarnih preiskav!) Nedavno za šolskega svetnika imenovani profesor Mitteregger ponosno koraka po Celovcu — s plavico za klobukom! — Kaj naj pomeni plavica, je dosti znano. Gotovo je, da jo nosijo nameroma kot znamenje — odpada od cerkve in Avstrije. — Se-li smemo potem čuditi, da mladina ob takih »vzorih« vedno bolj — zdivja!?

Izlet tiskarskega društva na Vrhniko v proslavo 500letnice tiskarske umetnosti se je včeraj uprav sijajno izvršil. Izleta se je udeležilo okoli 100 članov s svojimi domačimi in prijatelji. Izletnike je vodil pri obisku vrhniških znamenitosti dež. posl. in župan g. Jelovšek ter se pri skupnem obedu na njegovi ljubeznjivosti zahvalil g. Sv. Breskvar ter ob enem napil zastopniku časnikarstva g. prof. Funtku. G. Jelovšek se je zahvalil, da je tiskarsko društvo izbralo Vrhniko za svoj izlet, ter je izrazil nadejo, da se bodo člani prijazno spominjali Vrhnike. Prof. Funtek je nazdravil tiskarskemu društvu in pevskega zboru, ki je neutrudno prepeval. G. Žezmirski je poročal o časnikarstvu in njega delu za prosveto, a po mnogih napitnicah sta posebno ugajala humoristična speva gg. Fischera in Kranjca. Navzočni so bili tudi tiskarji iz Novega mesta in Celja. Izražala se je želja, naj društvo večkrat priredi tako zabaven izlet.

Ljubljanske novice. Zahvalil se je občinskemu svetu ljubljanskemu nadvojvoda Franc Ferdinand za čestitke k njegovi poroki. — Tridesetletnico bode dne 19. avgusta slovesno praznovalo ljubljansko ognjeglasno društvo. — Kaj je res? Po mestu se širijo govorice, da je kranjska hranilnica hotela odstraniti grdi zid ob Virantovem vrtu ter ga nadomestiti z lično ograjo ter napraviti primerno okrašen vhod na vrt iz Trubarjevih ulic. Čuje se, da je magistrat to delo prepovedal. Ker zadeva ni bila v občinskem svetu na dnevnem redu bi bilo prav, da se pri jutrišnji seji pové, zakaj se ne dovoli odstranitev nelepega zidu. — Iz Ljubljane odšel je zaslužni odbornik »Slovenskega zidarskega in tesarskega društva« g. Maccoratti. Odšel je k stavbi železnice v Istro. — Gostilničar Rozman pride zopet od Device Marije v Polju v Ljubljano. — Pravico javnosti je dobila mestna višja dekliška šola. — Poskušen samomor tatu. V soboto popoldne zasačil je g. Nagy ml. trgovskega pomočnika Ivana Košeca iz Teharjev, ko je segel s prsti v blagajnico, da si prisvoji nekaj denarja za »veselo nedeljo«. Košec je porabil za svoje dolgoprstno dejanje trenotek, ko so ostali uslužbenci imeli opraviti na dvorišču, a ni računil na smolo, ki se mu je v podebi g. Viktorja Nagyja pokazala med vrati. G. V. Nagy je poslal po policajo, pred katerim je tat zbežal v prvo nadstropje ter se vrgel z glavo naprej na dvorišče. Pobil se je po glavi in si poškodoval oko, a malopridnega življenja si ni zbil. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico, kjer se je včeraj tako dobro počutil, da je hotel imeti cigarete. Pri Nagyju je mnogo pokradel. Še-le nedavno je zmanjkalo iz prodajalne za 80 gld. denarja.

Konfiscirani Rikli. Državno pravdnštvo v Ljubljani je zaplenilo naslednje Riklike knjige: »Die Fieberkrankheiten«, »Volksthümliches Lehrbuch mit besonderer Berücksichtigung der Blattern« in »Hygienische Aerzte zu Veldes und zu Gries in Tirol«. Tiskala sta knjige Kleinmayer in Bamberg.

Slepar. Z Dobrove, 14. julija. Pred dvema dnevoma vozil je tukaj po vaseh naše fare nek ljubljanski »sijakar« dva tuja človeka — skoro gotovo sta bila kaka čifuta — katera sta ljudem prodajala, kakor sta rekla, »pristno francosko platno«. Imela sta res en kos takega platna se sabo; pokazala, premerila in prodala sta ga vsakemu; meril je 30 m, ko je bilo premerjeno, sta ga hitro skupaj zvila in zavila ter zavezala v papir. Med tem, ko je kupec šel po denar, imela sta pa že pripravljeni enaki kos — tudi enako zaviti — navadne kote-nine, kar je kupec, misleč, da je v njem ono pristno platno, tudi prevzel in bil pri tem — nad polovico prave vrednosti — opeharjen. Ljudje po deželi, bodite pozorni na ta sleparja, da se zopet kedo ne vjame na limanice. Ako se še kje prikažeta, izročite ju županstvu, da prideta pravici v roke!

Utopljenec v Ljubljani. Včeraj so v Zgornji Hrušici potegnili možko truplo. Utopljenec je bil dobro oblečen in okoli 20 let star. Na truplu ni bilo videti nobene sumljive poškodbe. Utopljenec je Fr. Bogataj, rojen l. 1879 v Stari Loki, kranjskega okraja. Služil je pri Šumiju v Gradišču in smo v soboto poročali, da ga pogrešajo od dne 8. julija. Skoro gotovo je v pijanosti zašel v vodo. Predno je našel smrt v Ljubljani, je pil z nekim kovačem v Kurji vasi. Županstvo v Dobrunjah je odredilo, da se je utopljenca prepeljalo v mrtvašnico v Štepanji vasi.

Zemljevid Kitaja je izšel te dni iz založništva G. Freytag & Berndt na Dunaju VII/1, ki v meri 1:10.000.000 z obilnimi pojasnili v tekstu in slikami v polni meri ustreza potrebi vseh, ki se te dni pečajo s Kitajci.

Od raznih strani Stavka rudarjev v Rajblu je končana. Delavcem se je baje boljšala dnina. — Predor iz Rajbla v Log zdaj vrtajo z električno močjo. Dosedaj so zvrtili okoli 180 metrov. — Morskega psa so videli te dni barokovljanski ribiči v bližini Miramara. — V Soči utopil se je osemletni ciganček Josip Brličak. Pri kopanju ga je odnesel tok. — Na Dunaju je umrl podpredsednik slovenskega društva »Zvezda«, gosp. Franc Mole. Zadel ga je kap. Rojen je bil v Stopnjah pri Škocijanu na Dolenjskem. Služil je več let pri kranjski žandarmeriji ter je bil sedaj v službi pri železniškem ministerstvu. — Umrla je na Dunaju mati tukajšnjega lekarnarja gosp. Ubald pl. Trnkoczyja, gospa Jožefa pl. Trnkoczy-Zaszkal v 87. letu svoje starosti. — Pri pregledovanju bohinjske železnične proge bode zastopal deželni odbor goriški zopet Lah dr. Marani. — Na goriški realki je bilo 97 Slovencev, 150 Lahov, 60 Nemcev in 3 drugih narodnostij. Prvi red z odliko jih ima 5. Vsi odličnjaki so Slovenci. Prvi red brez odlike ima 198 dijakov, ponavljalni izpit sme delati 38 dijakov, 64 jih je padlo. — Treščilo je v Davči na Primorskem v hlev kmeta Antona Torkarja. Zgorela mu je živina in hlev in 150 gld., katere je imel shranjene v kleti poleg hleva. — Porotno sodišče tržaško prične svoja zasedanja zopet dne 10. septembra. — Na nemški ljudski šoli v Trstu je bilo 327 Slovencev, 1 Srb, 1 Hrvat, 2 Čeha, 190 Nemcev, 594 Italijanov. Propalo je 241 učencev, torej jedna četrtnina! Število slovenskih otrok dokazuje potrebo slovenske ljudske šole v Trstu. Kar se je dalo maloštevilnim Nemcem v Ljubljani, moralo bi se dati tudi tržaškim Slovincem! — V Radovljici je umrl mesar Ivan Ješe. — V Kranju bode akademično ferijalno društvo »Sava« priredilo dne 15. in 16. kimovca Prešernovo slavnost. — Šolsko slavnost je včeraj priredila slovenska dekliška šola družbe sv. Cila in Metoda v Trstu povodom zaključka šolskega leta. »Šolski dom« v Gorici je priredil koncem šolskega leta dve lepo vspele veselice v proslavo 400letnice združenja Goriške z Avstrijo. — Nemški štajerski učitelji bodo dne 12. in 13. septembra zborovali v Mariboru. — Iz Amerike se poroča, da se je več Slovencev v Toweru združilo in s kapitalom 3000 dolarjev odprlo veliko mesnico. Slovenska podjetnost v Ameriki se množi. — Obesil se je v La Salle v Ameriki Slovenec Krist Likovič, ker se je pred 14 dnevi nesrečno oženil. Doma je bil iz

Dolenje vasi fare Krka na Dolenjskem. — »Slovenski katoliški Sokol« ima v Leadville v Ameriki že nad 50 članov.

Stroški za obstrukcijsko noč dne 8. junija znašajo glasom računa, ki ga je doposlal pisarniški ravnatelj poslanske zbornice Bauer-Bargehr poslancu Pacaku kot načelniku mladočeskega kluba, lepo svoto 567 K 80 v, in sicer za mizarje 555 K, za kleparje 4 K 50 v, za taso iz alpaka-srebra 2-30 in za dve časniški držali 6 kron. »Narodni Listy« pravijo, da bo ta račun takoj poravnan.

Čehi in Irci v Parizu. V Parizu se je sestavil poseben odbor, ki naj priredi Čehom in Ircem svečanosten vsprejem, ko pridejo na pariško razstavo. Millevoye piše listu »Patrie« sledeče: Čehi in Irci so jedini narod, ki nam izkazujejo o vsaki priliki svoje simpatije iskreno in prijateljski. Praga in Dublin sta jedina, ki stojita odkrito na naši strani.

Neapoljski princ in princezinja se mudita te dni v Carigradu kot sultanova gosta. Sultan je njima na čast priredil galadiner.

Odvetnik — defraudant. »Slovo Polskije« poroča: Krakovsko državno pravdnštvo toži tamošnjega odvetnika dr. Schwarza radi prevare in defraudacije v znesku 55.000 kron.

Atentator Sipido, ki je bil pred porotniki oproščen radi napada na angleškega prestolonaslednika, jo je hotel potegniti v Pariz. Policija mu je prekrizala račun in sedaj sedi zopet v zaporu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. julija. Vesti, da pojde ogerski ministerski predsednik k cesarju v Ischl, niso resnične. Jutri pride Körber iz Ischla na Dunaj.

Dunaj, 16. julija. Širijo se vesti, da se je primeril slučaj kolere.

Praga, 16. julija. »Radikalni Listy« poročajo z Moravskega, da je socialno-demokratski poslanec Berner zginil iz svojega volilnega okraja. Odložil je vsa častna mesta in popustil tudi redakcijo soc.-dem. glasila. Bernerja zasledujejo radi raznih deliktov, katere je zagrešil v zadnji stavki in, radi krive prisege.

Praga, 16. julija. Klub čeških turistov je sklenil izdajati potom »Slov. plan. društva« slovenskim dijakom legitimacije za studentska prenočišča na Češkem in Moravskem.

Heb, 16. julija. Veteranci, katerim so nemški radikali lani preprečili slavnost, so včeraj priredili proti nemškonacionalnemu shodu veliko protidemonstracijo. Številne množice so demonstrirale proti Schönererju, Irotu in Hofnerju.

Brno, 16. julija. Strankarski shod nemške liberalne stranke je včeraj sprejel resolucijo, ki izjavlja, da je Koerberjev jezikovni načrt za Nemce nevsprejemljiv. Tudi shod češke ljudske stranke, na katerem so govorili dr. Slama, dr. Perek in Bulin, se je izrekel proti Koerberjevemu sistemu.

Reka, 16. julija. Angleško brodogej je bilo sijajno sprejeto. Raz mnogih hiš vise zastave. Za včerajšnjo ljudsko slavnost je bilo pripravljenih 10.000 litrov vina.

Krakov, 16. julija. Ozas poroča, da je nenadoma umrl ruski zunanji minister Muravier se usmrtil sam po razburljivi debati s carjem radi kineške politike.

Pariz, 16. jul. Deputacija praškega obč. zastopa bode danes od pariškega obč. zastopa slovesno sprejeta.

Vojska na Kitajskem.

Prvotno poročilo o razdejanju angleškega poslanštva v Pekinu, kamor so pribegli vsi poslaniki in vsi tuji v Pekinu, ter o grozovitem umoru vseh inozemcev, se žal danes oficijelno potrjuje. Neznatna evropska posadka se je sicer dolgo časa ustavljala groznemu pritisku, a se je konečno morala udati in revolucionarji so po tem poročilu neomejeni gospodarji v glavnem mestu Kitaja.

Položaj v Tientsinu je ostal nespremenjen. Kritičen za mejnarodne čete, na jugu pa preti navstati nov upor, ker se je neki podkralj Li Hung-Čang vendar le odločil, da pojde v Pekin. Kdor ga hoče imeti v središču, menda sam ne ve, ker je ravno v poslednjem času izšlo nebroj raznih cesarskih odlokov in pozivov, večinoma brez podpisa.

London, 16. julija. „Daily Express“ javlja iz Shanghaija 15. t. mes.: Vsi tujezi iz pekinške okolice so pribegli sem. 20.000 kitajskih kristijanov v pokrajinah Hupei in Honau je bilo umorjenih v zadnjih dneh po groznih mukah. Več tisoč bokserjev prodira proti Weihaiwei. Gibanje zavzema po cellem Kitaju čim dalje širše meje.

London, 16. julija. (C. B.) Reuterjev urad poroča iz Shanghaija 15. t. m.: Uradna brzojavka guvernerja iz Šantunga: Vstaši so s krogliami iz topov predrl zid angleškega poslaniškega poslopja v Pekinu ter pomorili vse tujce, ki so se junaško borili, dokler jim ni pošlo vse streljivo.

London, 16. julija. „Times“ poročajo iz Hongkonga 13. t. m.: Li-Hung-Čang je ukazal voditelju, naj s 50.000 možmi odide v Pekin.

Berolin, 16. julija. „Local Anzeig.“ javlja iz Petrograda, da so pred Tientsinom Kitajci porazili 6 oddelkov ruskih vojakov. Od 8000 mož jih je ostalo živih le 30.

Peterburg, 16. julija. V Mandžuriji potolkle so ruske čete na raznih mestih bokserje.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—Č.

(Dalje.)

„Ne ve se; ubežal je ali pa je v Milanu skrit. Ti ljudje nimajo ne strehe ne hiše, skrijejo in potajé pa se povsod, dokler jih hoče in more hudobec podpirati. Ujamejo pa se v past, kadar se najmenj nadejajo. Kadar je sad zrel, mora odpasti. Za sedaj se ve, da so pisma ostala v rokah pravice in da je notri popisana vsa zarota. Pravijo, da bo več ljudi šlo pod ključ. Slabo se jim bo godilo; pol Milana so narobe prekucnili, pa jim še ni bilo dovolj. Pravijo, da so peki hudobni ljudje. To je res. A pravica jih mora kaznovati. Žita je mnogo skritega. Kdo tega ne ve? Gosposka mora imeti dobre vohune, da jih zavohajo in spravijo prekupce in peke na vešala. Če pa gosposka ničesar ne stori, mora si mesto samo pomagati. Če še ni miru, treba je druge pomoči. Kajti le na ta način se kaj doseže. Ne sme se pa nikakor dovoliti, da ljudstvo vlomi v prodajalne in shrambe in si meni nič tebi nič nagrabi blaga.“

Ta pogovor popolnoma ogreni Renzovo večerjo. Tisoč let se mu je zdelo, predno bi prišel daleč od te gostilne in iz vasi. Več kot desetkrat se je že hotel odpraviti! A bal se je, da bi ne vzbudil suma; ta strah vedno raste in obvlada vse njegove misli, ter ga kakor pribije na klop. V ti zadregi si misli, da bo žlobudalec jel o sebi govoriti, in sklone takoj oditi, ko začne drug razgovor.

„Jaz“, reče jeden izmed družbe, „vem, kaj se pri taci stvareh lahko zgodi in da se pri taci rabukah poštenjakom najslabše godi; nisem se dal premagati od radovednosti in sem ostal doma za pečko.“

„Ali sem se jaz kam ganil?“ pravi drugi.

„Če bi bil jaz slučajno po opravih v Milanu“, pravi tretji, „popustil bi vse in se takoj vrnil domov. Imam ženo in otroke. Priznam, da mi hrup ne ugaja.“

Tedaj krčmar, ki je tudi verno poslušal, vstane in gre na drugi konec mize, da pogleda po tujcu. Renzo porabi to priliko, namigne krčmarju, vpraša za račun in plača brez okoliščin, čeprav je bila možna že precej shušala. Molčč gre naravnost do vrat, stopi čez prag in se napoti na nasprotno stran, odkoder je prišel, ter se izroči božji previdnosti.

Sedemnajsto poglavje.

Radi jedne same želje časi človek ne more miren biti. Mislite si pa dve, ki se mej sabo bojujeta. Ubogi Renzo je imel dve taki želji v sebi, kakor že veste, rad bi tekkel in se skril. One nesrečne besede trgovčeve so mu namah obe še povečali. Renzo je povzročil tedaj hrup; radi bi ga zasačili. Bog ve, koliko biričev ga zasleduje! Koliko povelj so raztresli po vaseh, krčmah in cestah radi njega! Domisli se, da ga poznata samo dva biriča in da nima imena na čelu zapišanega. Spomni se pa povesti, v kateri je časi slišal pripovedke o begunih, katere so vjeli in razkrili na čudne načine, spoznali po hoji, sumljivem obrazu ali drugih malenkostnih znakih. Vsake sence se boji. Ko je šel iz Gorgonzole, zvonilo je k večerni molitvi; tema, ki se vleže na zemljo, nekoliko zmanjša nevarnost. Vendar gre nerad po glavni cesti in sklone zaviti na prvo postransko pot, ki bi po njegovem mnenju držala v kak varen kraj. Izprva sreča par petnikov. A iz strahu, da bi ga kdo ne spoznal, ne upa si nikogar nagovoriti in ga za pot vprašati. — Rekel je, da šest milj, — premišluje Renzo. — Če grem po stranskih potih, hodim mogoče tudi osem ali deset milj; a kakor sem jih prehodil že toliko, tako bom tudi še te. Proti Milanu menda vendar ne grem; da le pridem do Adde. Polagoma že pridem tja. To je zame sladko ime. Če sem blizu, ne potrebujem kašipota. Če je pri bregu kak čoln, prepeljem se takoj, če ne, pa do jutra ostanem na polju, na drevesu, kakor vrabec; bolje na drevesu, nego v ječi.

Kmalu opazi na levi ozko pot, na katero zavije. Če bi tedaj koga srečal, vprašal bi ga brez pomisleka, kam drži pot. A ni bilo žive duše blizu. Zato gre naprej svojo pot in premišluje.

Da sem jaz obseden! Da sem hotel pobiti gosposke! Sveženj pisem! Da so me stražili moji tovariši! Vse bi dal, da bi mogel onega trgovca iz oči v oči na oni strani Adde (kdaj pridem vendar do te presnete Adde!) vprašati, kje je pobral te lepe novice. Vedite, dragi moj gospod, da je bilo tako in tako, da sem bil obseden, ker sem pomagal Ferreru kakor svojemu krvnemu bratu. Vedite, da so mi hoteli oni malopridneži, ki jih imenujete moje prijatelje, čudno zagosti, ker sem govoril kot pošten kristijan z njimi. V tem, ko ste vi stali pred svojo prodajalno, dal sem si jaz rebra potreti, da se je rešil vaš oskrbnik, katerega preje nisem nikdar videl ali poznal. Nikdar ne ganem več z mezincem za take gospode... Res je, da to moramo storiti radi svoje duše, saj so naši bližnjiki. In oni sveženj pisem, v katerem tiči cela zarota in ki je sedaj v rokah pravice, kakor ste trdili. Staviva, da vam ga na mestu pokažem brez vragove pomoči! Seveda bi radi videli oni sveženj. Tu je... Jedno samo pismo?... Seveda samo jedno pismo. In to pismo je pisal duhovni mož,

od katerega bi se lahko kaj naučili, mož, čegar jeden las več zaleže nego cela vaša brada; pa brez zamere! In to pismo je pisano, kakor vidite, drugemu svetemu možu, ki je tudi... Ali vidite sedaj, kakšne malopridne prijatelje imam? Drugič drugače govorite! Posebno, če govorite o svojem bližnjiku! (Dalje prih.)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
14.	9. zveč.	736,2	21,1	sl. svzh.	jasno	
15.	7. zjut.	738,5	17,3	sl. jug.	jasno	0,0
	2. popol.	738,5	28,0	sr. vzjv.		
15.	9. zveč.	740,4	21,9	sl. svzh.	jasno	
16.	7. zjut.	741,9	17,2	sl. vzh.	jasno	0,0
	2. popol.	741,4	28,6	sr. vzh.		

Srednja temperatura sobote 22,0°, normale: 19,7°.
Srednja temperatura nedelje 22,4°, normale: 19,8°.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 8. do dne 14. julija.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšenična moka 100 kg	28	40
„ II. „	112		Koruzna „	17	—
„ III. „	96		Ajdova „	37	50
Telečje meso „	120		Fižol, liter „	16	—
Prasičje „ sveže	140		Grah „	20	—
„ prek.	149		Leča „	24	—
Kostrunovo meso „	80		Kaša „	22	—
Maslo „	2		Ričet „	22	—
Surovo maslo „	190		Pšenica „ 100 kg	17	80
Mast prasičja „	140		Rž „	14	60
Slanina sveža „	146		Ječmen „	15	—
„ prekajena „	144		Oves „	13	—
Salo „	120		Ajda „	21	—
Jajce, jedno „	5		Proso, belo „	18	—
Mleko, liter „	16		„ navadno „	14	—
Smetana, sladka liter	80		Koruz „	13	60
„ kisl „	80		Krompir „	7	—
Med „ kg	—		Drva, trda „ m ³	7	—
Piščanec „	120		„ mehka „	5	—
Goib „	40		Seno, 100 kg „	4	20
Raca „	2		Slama „	4	—
Zajec „	—		Stelja „	—	—

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrabi in stvarnim kazalom. — Sestavi Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krome, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Ivan Jax v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporoča po jako znižanih cenah

Dürkopp - Diana in Schladitz-eva kolesa

katera se odlikujejo po najboljšem materialu, najpopolnejši sestavi, elegantni opravi in lahkemu teku.

Ceniki se pošiljajo na željo zastoj in poštne prosto.

Hamizno opravo

iz kina-srebra 643 3-1

izposojuje za bankete in druge slavnosti

Ana Ehrfeld v Ljubljani, Sv. Petra cesta 18.

Kleparska delavnica,

jako prostorna, je oddati z avgustom t. l.

Več je izvedeti v Ljubljani na Rinski cesti št. 16. 640 3-1

Izurjenega stenografa

išče za svojo pisarno

dr. Matej Pretner,

642 3-1

odvetnik v Trstu.

Via Cassa di Risparmio št. 7.

V mestu Mariboru je pod ugodnimi pogoji (za 36.000 kron) na prodaj

hiša

z velikim, rodovitnim vrtom.

Vknjiženih je na posestvu 14.000 kron.

Več pové upravništvo „Slovenca“. 629 3-8

Dunajska borza.

Dne 16. julija.

Skupni državni dolg v notah	97-80
Skupni državni dolg v srebru	97-45
Avstrijska zlata rent 4%	115-55
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	97-40
Ogerska zlata rent 4%	115-40
Ogerska krona rent 4%, 200	91-05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1712-—
Kreditne delnice, 160 gld.	671-—
London vista	242-32
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. volj.	118-55

Dne 13. julija.

20 mark	23-09
20 frankov (napoleonidor)	19-82
Italijanski bankovci	90-60
C. kr. cekini	11-34
3-2% državne srečke l. 1853, 250 gld.	170-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163-50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194-60
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-—
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138-75
Dunavske vravnave srečke 5%	251-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Priporitne obveznice državne železnice	405-—
„ južne železnice 3%	319-50
„ južne železnice 5%	119-25
„ dolinjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	385-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	330-—
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	43-50
Ogerskega „ „ 5 „	20-—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-50
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183-—
Waldsternove srečke, 20 gld.	178-—
Ljubljanske srečke	48-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	275-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6170-—
Akcije južne železnice, 500 gld.	765-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	109-50
Splošna avstrijska stavbinska družba	150-—
Montanska družba avstr. plan.	451-—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	420-—
Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zbiranju, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako zbiranje. Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svetli za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec.